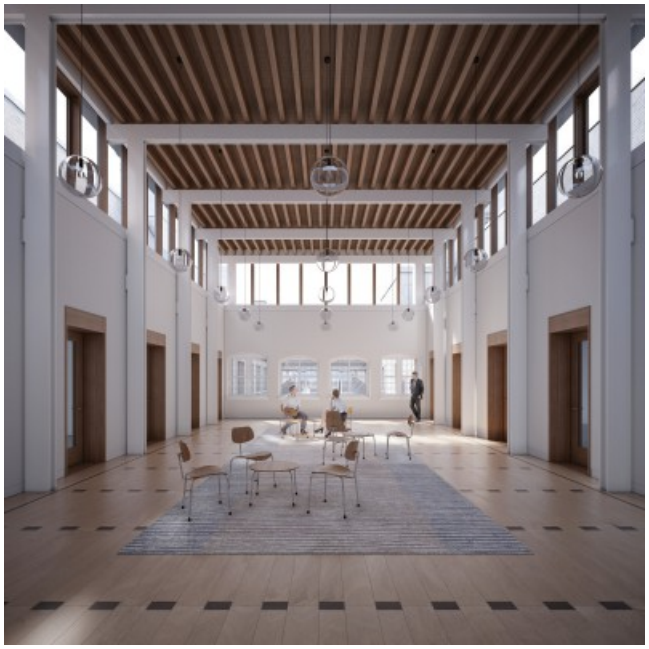
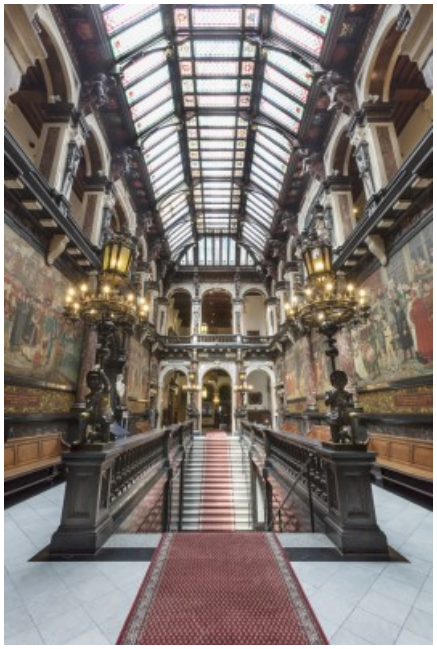
Stadhuis van Antwerpen

Het stadhuis moet na de restauratie een open huis zijn en een icoon van waardevol onroerend erfgoed op de Grote Markt. Het wordt een duurzaam gebouw waarin een politiek beleid vormgegeven wordt.

Waarom dit project?

Het stadhuis is aan restauratie en renovatie toe. Anders dreigt het onherstelbare schade op te lopen. Nu zijn de waardevolle schilderijen in slechte staat, het goudleerbehang in het kabinet van de burgemeester komt los en het gebouw voldoet niet meer aan de comforteisen van vandaag.

Wat gebeurt er?

Het stadhuis krijgt zijn oorspronkelijke functie terug. Het gebouw is het kloppende hart van de Antwerpse politiek waar alle schepenen en politieke medewerkers thuis zijn. Maar het stadhuis moet ook deel uitmaken van de Grote Markt en open zijn voor Antwerpenaars en bezoekers.

Open Huis

Na de restauratie is de gelijkvloerse verdieping gedeeltelijk toegankelijk voor het publiek. De grote poorten worden letterlijk weer open gezet. De centrale

inkomhal, die zich nu aan de zijde van de Suikerrui bevindt, verplaatst weer naar de Grote Markt. Door het geheel van gangen en kamertjes op het gelijkvloers terug open te werken, ontstaat bovendien een centrale foyer.

'Verlicht Verdiep' op de tweede verdieping

Op de tweede verdieping vinden de meest ingrijpende wijzigingen plaats.

Ook de kabinetten die zich momenteel niet in het stadhuis bevinden, zullen na de restauratie een plaats krijgen op de eerste of tweede verdieping. Deze tweede verdieping wordt door het ontwerpteam omgedoopt tot 't Verlicht Verdiep. In het ontwerp worden namelijk aan weerszijden van de centrale koepel nieuwe, dubbelhoge ruimtes opgetrokken die ruimtelijk verwijzen naar de gemeenschappelijke zones op de eerste verdieping en 't Schoon Verdiep. Dankzij deze extra hoge ruimtes valt er zeer veel daglicht binnen en worden de omliggende daken en de campanile toren weer zichtbaar. De ruimte tussen de beschermende koepel en de historische glas-in-loodkoepel verkleint waardoor de historische gevels, hun kroonlijsten en de toren weer volledig zichtbaar zijn.

Behoud erfgoedwaarde

't Schoon Verdiep wordt in ere hersteld. Ook de buitengevel wordt gerestaureerd. Hiervoor baseert het ontwerpteam zich op een gravure uit 1565 waarin het oorspronkelijke kleurenpalet duidelijk te zien is. Het behoud van de erfgoedwaarde staat bij deze ingrepen op de eerste plaats.

Duurzaam gebouw

Om het stadhuis klaar te maken voor de toekomst, trekt de stad resoluut duurzaamheidskaart. Hierbij wordt gekozen voor BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method), een methode om de duurzaamheid van het gebouw te meten en te verbeteren. Dit is een hele uitdaging voor een monumentaal gebouw zoals het stadhuis, maar de methode laat toe om door allerlei ingrepen, die rekening houden met de erfgoedwaarde van het gebouw, heel goed te scoren op vlak van duurzaamheid.

Ook voor de buitenverlichting van het stadhuis werd in 2015 al voor een duurzame aanpak gekozen. In lijn met het Lichtplan van de stad werden het stadhuis en de Grote Markt als eerste uitgerust met LED-licht. Dit levert een energiebesparing op van ongeveer 50 procent, ook de levensduur van de lampen is langer waardoor er minder lampen vervangen moeten worden. De verlichtingsarmaturen vallen bovendien veel minder op, waardoor de uitstraling van de gevels behouden blijft. Door de meest karakteristieke elementen extra uit te lichten, komt ook het architecturale en historische aspect van de gebouwen terug tot uiting.

Wie werkt eraan mee?

Via de Open Oproepprocedure van de Vlaams Bouwmeester schreef de stad een wedstrijd uit voor een restauratieconcept. Ontwerpteam 'Huis van de Stad' (HUB architecten, restauratiearchitecten Origin Architecture & Engineering, Bureau Bouwtechniek, Daidalos Peutz, RCR, BAS en FPC) kwam als winnaar uit de bus.

Aannemersgroep THV Monument Vandekerckhove nv – Monument Goedleven nv – Altritempi nv is aangesteld om de werken aan het historische gebouw uit te voeren.

Meer info

Lees alles over de grote renovatie- en restauratiewerken en de toekomst van het stadhuis in dit uitgebreid achtergrondartikel.

Tijdlijn

Juni 2022
Einde werken
De werken zijn afgelopen. In juni 2022 vindt de officiële opening van het stadhuis plaats.

September 2018
Geveldoeken sieren de stellingen
Aan de Grote Markt en de Zilversmidstraat is een foto van de gevel te zien en aan de kant van de Suikerrui prijkt een tekening van kunstenares Fatinha Ramos.

Mei 2018
Illustraties werfomheining

Rondom het historische gebouw is een vaste werfomheining van 4 meter hoog geplaatst. Kunstenares Fatinha Ramos heeft illustraties uitgewerkt die te bewonderen zijn op deze omheining aan de Grote Markt.

De illustraties vertellen het verhaal van een bezoeker van de stad, de Reiziger. In de poorten van het stadhuis zijn 28 afbeeldingen verwerkt die tonen hoe hij de stad ontdekt. Elke tekening laat een klein stukje Antwerpen zien.

April 2018

Start restauratie

Het stadhuis komt in de steigers te staan. De werken gaan van start.

December 2017

Meerjarige subsidieovereenkomst voor het stadhuis en Het Steen

Op vrijdag 1 december is de meerjarenpremieovereenkomst voor de restauratie van het stadhuis en Het Steen ondertekend. Voor de restauratie van deze historische gebouwen wordt in totaal ca. 35,5 miljoen euro uitgetrokken. Bijna 11 miljoen euro van dat budget is afkomstig van Vlaanderen dat voor deze projecten een erfgoedpremie toekent.

Met de ondertekening van deze overeenkomst tussen Vlaanderen en Antwerpen kunnen de restauratiewerken aan de twee gebouwen officieel van start gaan.

Augustus 2017

Voorbereidende werken

Aan de binnenkant van het stadhuis starten de voorbereidende werken.

Juli 2017

Leeg stadhuis

De kabinetten, trouwerijen, gemeenteraad en college verhuizen en het stadhuis wordt leeggemaakt.

Maart 2017

Beheersplan

Naar aanleiding van de geplande restauratiewerken werd er voor het stadhuis een beheersplan opgesteld. Het stadhuis is immers beschermd als monument en behoort tot het Unesco Werelderfgoed.

Het beheersplan van het stadhuis omvat een visie en doelstellingen voor het beheer en de ontwikkeling van het monument in zijn omgeving. De erfgoedwaarde van het gebouw staat hierbij centraal. De stad kiest ervoor om de elementen met erfgoedwaarde zowel aan de binnen- als buitenzijde maximaal te behouden. Om te voldoen aan de hedendaagse normen en verwachtingen komen er verbeteringen op het vlak van duurzaamheid, toegankelijkheid voor het publiek, veiligheid en technieken.

Maart 2015

Selectie concept

Op 13 maart 2015 wordt het winnend ontwerp voor het Stadhuis bekendgemaakt. Het concept van ontwerpteam 'Huis van de Stad' is geselecteerd.

Februari 2015

Stadhuis krijgt nieuwe verlichting voor 450ste verjaardag

Tijdens het verjaardagsfeest op 27 februari 2015 ter ere van 450 jaar stadhuis werd de nieuwe LED-verlichting van het stadhuis en de Grote Markt voor het eerst aangestoken. Het eerste project uit het Lichtplan dat goed is voor een besparing van 50% op de energiefactuur.

Juli 2014

Open Oproep

De Open oproep naar ontwerpers voor een restauratieconcept is gelanceerd.

Downloads

Documenten

Beheersplan stadhuis

Wedstrijdfiche ontwerp stadhuis

BREEAM

BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) is een methode om de duurzaamheid van een gebouw te meten en te verbeteren. De methode laat toe om door allerlei ingrepen, die rekening houden met de erfgoedwaarde van het gebouw, heel goed te scoren op vlak van duurzaamheid.

Het gerestaureerde stadhuis heeft een score van 62% behaald en krijgt het BREEAM-label 'Heel goed'.

Bouwkosten (excl. gevelrestauratie en dakwerken)	+/- 1620 euro/m²	
Kosten gevelrestauratie en dakwerken	+/- 370 euro/m²	
Kosten technieken	+/- 852 euro/m²	
Totale bruto vloeroppervlakte	9432 m²	
Footprint gebouw	1794 m²	
Functies met netto vloeroppervlakte	*Polyvalente ruimtes*	454 m²
	Kantoren	1867 m²
	Inkom	183 m²
	Keuken	139 m²
	Eetzaal	154 m²
	Stadswinkel	359 m²
	Ceremoniële ruimtes	374 m²
	Circulatieruimtes	937 m²
	Sanitaire ruimtes	238 m²
	Opbergruimte	448 m²
	Technische ruimte	239 m²

Toegankelijkheid publiek

Grote delen van de gelijkvloerse verdieping en het Schoon Verdiep zijn publiek toegankelijk. Dit komt neer op ongeveer 50% van het gebouw.

Jaarlijks elektriciteitsgebruik

Het geschatte jaarlijkse elektriciteitsverbruik is 29,3 kWh/m² netto vloeroppervlakte. Hierin zit het energieverbruik van de ventilatie, van de koeling en de verlichting verwerkt.

Jaarlijks verbruik fossiele brandstoffen

Het geschatte jaarlijkse energieverbruik van fossiele brandstoffen is 65,6 kWh/m² netto vloeroppervlakte. Het gaat over het gebruik van gas voor de verwarming van de ruimtes.

Hernieuwbare energie

Er wordt geen hernieuwbare energie opgewekt.

Watergebruik

Het geschatte jaarlijkse waterverbruik per gebouwgebruiker is 2,84 m³/persoon/jaar. Gerecupereerd regenwater en/of grijswater kan voor 17% van de vraag aan water instaan.

Rol AG Vespa Bouwheer

Ontwerper Ontwerpteam 'Huis van de Stad' (HUB architecten, restauratiearchitecten Origin Architecture & Engineering, Bureau Bouwtechniek, Daidalos Peutz, RCR, BAS en FPC)

Aannemer Aannemersgroep THV Monument Vandekerckhove nv – Monument Goedleven nv – Altritempi nv

Subsidies Onroerend Erfgoed Vlaanderen

Thema Stedelijk patrimonium

Publieke gebouwen

Projectkost 26.400.000 euro incl. BTW

Status Gerealiseerd

Tags erfgoed

restauratie